

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi w połowie każdego miesiąca.

Redaguje
Biuro Związku.

Redakcyja i Administracyja
Lwów, ulica Mochnackiego l. 4.

Prenumerata
roczna z przesyłką pocztową 5 kor.

Ogłoszenia
70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

REŚĆ: Walne Zgromadzenie Delegatów związkowych kas oszczędności. — Zakłady zastępcze i umowy zastępcze wedle ustawy o zabezpieczeniu urzędników prywatnych (Dokończenie). — Książeczki procentowe. — Wyjaśnienia z ksiąg władkowych. — Miara oszczędności. — Uwolnienie od należności i podatków fundacyj jubileuszowych. — Popularne bezpieczeństwo książeczek kasy oszczędności w parlamentarnej komisji sprawiedliwości. — Notatki. — Ruch wkładek za miesiąc kwiecień.

Walne Zgromadzenie

Delegatów Związkowych kas oszczędności

odbędzie się

w poniedziałek dnia 1. czerwca 1908.

o godzinie 10. przedpołudniem

w sali obrad galicyjskiej kasy oszczędności we Lwowie

z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie.
2. Wybór Prezydium (art. XIX. statutu)
3. Sprawozdanie Wydziału z czynności za czas od 1. stycznia 1906 do 31. grudnia 1907.
4. Sprawozdanie komisji kontrolującej o zamknięciu rachunkowem za rok 1906 i 1907.
5. Wnioski Wydziału w sprawie preliminarza na rok 1908 i wysokości rocznych wkładek na rok 1908.
6. Referat Dyr. Dra Angermanna o stanowisku kas oszczędności w obec ustawy pensyjnej z dnia 16. grudnia 1906 Dz. p.p. Nr. 1. z r. 1907.
7. Referat Dyr. J. Jngwera o obrocie czekowym w kasach oszczędności po myśli ustawy o czeku z dnia 3 kwietnia 1906 Nr. 84. Dz. pp.
8. Wybór jednego członka Wydziału.
9. Wnioski członków.

W myśl art. XVI. al. 2. statutu każda kasa oszczędności należąca do Związku wysyła jednego delegata, który ma się wykazać umocowaniem ze strony zarządu Kasy.

Zakłady zastępcze i umowy zastępcze wedle ustawy o zabezpieczeniu urzędników prywatnych.

(Dokończenie.)

Art. 43, 44 i 45 stawiają cały szereg warunków do uznania takich umów jako umów zastępczych, z których ostatecznie wynika, że w umowie zastępczej zapewnienie praw urzędnika podlegającego ubezpieczeniu nie można czynić zależnem od jego indywidualnych stosunków (stan zdrowia, stanu rodzinnego, wieku żony i dzieci, położenia materyjalnego etc.).

W szczególności nie można zatem odmówić dodatkowego ubezpieczenia renty nieudolności w razie wzrostu płacy lub ubezpieczenia rent wdowich i dodatku na wychowanie w razie zawarcia małżeństwa przed 50 rokiem życia lub w razie urodzenia się dziecka, o ile tylko cała ekspektatywa pozostaje w granicach wymiaru ustawowego. Indywidualnych stosunków nie można jednak uczynić warunkiem przyjęcia lub wziąć w rachubę pod względem wysokości premii także w razie postawienia wniosku na dobrowolne ubezpieczenie lub kupno rzeczywiście odbytych lat służby w myśl § 28 ustęp 1. i § 31. ustawy; ubezpieczenia pensyj wdowich i dodatków na wychowanie muszą być przyjęte bez względu na osobiste nadawanie się osoby starającej się o ubezpieczenie.

2) Wysokość wkładek funkcyjonyuszy przy policzalnych poborach aż do K. 2400 nie może przekraczać jednej trzeciej a przy policzalnych poborach aż do K 7200 połowy ogólnej wkładki, potrzebnej ze stanowiska techniki asekuracyjnej według zasad zakładu pensyjnego.

3) W razie zgaśnięcia obowiązku ubezpieczenia musi się przekazać zakładowi pensyjnemu przynajmniej takie udziały w rezerwie premii, jakie należałyby zgromadzić w zakładzie tym albo dla pełnej kwoty ekspektatyw, albo dla kwoty zredukowanej w myśl § 26 i 27 ustawy. Nadto musi zakład asekuracyjny przyjąć obowiązek, iż w razie ponownego objęcia zatrudnienia, podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia, u tego samego służbodawcy, zgodzi się pod warunkiem odebrania rezerwy premii od za-

kładu pensyjnego na dołączenie dalszych ekspetytyw do ekspetytyw nabytych lub zredukowanych.

Uznanie instytutu pensyjnego i umów jako zastępczych, uzyskać należy w ministerstwie spraw wewnętrznych. Rozporządzenie wykonawcze odnośnie postanowienia zawiera w art. 46—49.

Ponieważ prawdopodobnie kasy oszczędności nie będą w położeniu by mogły się starać o uznanie swych statutów i funduszów emerytalnych jako instytutów zastępczych i ograniczą się zapewne do prośby o uznanie ich statutów jako umowy zastępcze przeto zaznaczamy, że do podań o uznanie umów zastępczych należy dołączyć:

1) Umowę lub wzór wedle którego ma się zawierać umowy, a więc ewentualnie statut pensyjny kasy oszczędności, a nadto

2) dowód, że uczyniono zadość wymogom § 66 ustawy tudzież artykułom 42 do 46 przepisów wykonawczych.

Wobec tego w wielu wypadkach konieczną będzie w kasach oszczędności zmiana statutów pensyjnych, jeśli ma im być przyznane raz na zawsze uznanie umów zastępczych.

W przeciągu czterech tygodni po uznaniu należy przestać zakładowi pensyjnemu wykaz swoich członków.

Zachodzi teraz pytanie co się stanie jeżeli jakiś statut pensyjny kasy oszczędności nie uzyska z ministerstwa charakteru umowy zastępczej, co się ma stać z tymi funduszami pensyjnymi, które może przy kasach istnieją, pomimo, że te kasy nie mają jeszcze statutu pensyjnego.

Rozporządzenie wykonawcze w tym kierunku nic nie podstanawia i jedynie ustawa w rozdziale XII krótko reguluje swój stosunek do tych: „innych sposobów zaopatrzenia, które nie mogą być poczytywane za dopełnienie obowiązku ubezpieczenia:

§ 69 ustawy powiada:

Ustawa niniejsza nie narusza zgoła tych stosunków prawnych które zachodzą między osobą, obowiązkowo ubezpieczeniu podlegającą, a samodzielnymi zakładami ubezpieczenia, oraz samoistnymi kasami zapomogowemi, prowizyjnymi i tym podobnymi, weszcie służyć będącymi w tym ostatnim razie albo bezpośrednio albo za pośrednictwem funduszu niesamoistnego, utrzymywanego całkowicie albo częściowo przez tych służbodawców.

O ile powyższym zakładom nie przyznano charakteru zakładów zastępczych względnie równorzędności w myśl § 66 mogą świadczenia ustawowe być policzone na rachunek świadczeń z umowy w takim stosunku, w jakim do pokrycia pierwszych przyczynił się służbodawca.

Postanowienia tego paragrafu wobec najrozmaitszych i skomplikowanych stosunków są bardzo szczupłe i niedostateczne, można atoli wedle treści tego paragrafu wydedukować, że np. jeżeli urzędnik mianowany za dekretem i uprawniony do pensji po latach 35 czy 40 idzie w stan spoczynku, ma prawo żądać od kasy tytułem emerytury całej pensji; ponieważ jednak on np. był przez 10 lat ubezpieczony w państwowym zakładzie pensyjnym, więc w razie przejścia na emeryturę z powodu nieudolności otrzyma — dajmy na to z zakładu pensyjnego K. 540 tytułem reszty nieudolności. O tę więc kwotę (K. 540), może mu kasa oszczędności wtedy tylko płacić mniej pensji, jeśli ona sama płaciła premie ubezpieczenia za urzędnika do zakładu pensyjnego; jeśli zaś płaciła tylko $\frac{1}{3}$ premii, może mu płacić mniej tylko o $\frac{1}{3}$ część z K. 540 tj. K. 360 itd.

Istniejących obecnie u wielu kas oszczędności funduszów pensyjnych i ustawa i rozporządzenie

wykonawcze wcale nie biorą w rachubę. W przyszłości, o ile one nie będą użyte do zakupna lat służbowych, będą miały służyć na pokrycie pretensyj urzędników do pensji albo może będą mogły być użyte jako kaucya dla uznania umów zastępczych.

Nakoniec jeszcze jedna uwaga. Sama ustawa nie jest przejrzyste skonstruowaną, ani też łatwą. Prawodawca czuł to prawdopodobnie, w przeciwnym razie nie byłoby z naciskiem w samej ustawie zaznaczone, że przewodniczącym nowo do życia powołanej instytucji ma być prawnikiem. W ustawie samej roi się wprost od rozmaitych ewentualności i możliwości, tak, że władzom administracyjnym otwarto szerokie pole do swobodnego ocenienia i byłoby też pożądanem by właściwe władze tam gdzie ustawa rzecz pozostawia do ich ocenienia i uznania postępowały z jak największą względnością zwłaszcza co do umów zastępczych, a w takim razie można się spodziewać, że ustawa która na razie nie zupełnie odpowiada ani służbodawcom ani urzędnikom przecież spełni swe zadanie.

Książeczki procentowe.

C. k. Ministerstwo sprawiedliwości reskryplem z dnia 24. lutego 1882. L. 19545 zalecało uproszczenie postępowania przy podnoszeniu procentu od książeczek wkładowych kas oszczędności, które złożone są w urzędzie depozytowym na rzecz pupilów lub osób pod kuratelą będących.

Kasy oszczędności przyjąwszy w zasadzie myśl przewodnią powyższego reskryptu, wprowadziły dla wkładek złożonych na rzecz pupilów i kurandów książeczki procentowe, a pod względem wydawania, używania i ściągania tych książeczek trzymają się mniej więcej następujących zasad i formalności.

Książeczkę procentową, przesyła kasa oszczędności właściwemu sądowi na każdorazowe żądanie sąd zaś wpisawszy w książeczce dekret legitymacyjny dla osoby uprawnionej do podnoszenia procentów, zwraca ją kasie oszczędności wraz z odnośną książeczką wkładową. — Z wyjątkiem dekretu legitymacyjnego wypełnienie reszty rubryk książeczki procentowej, przysłuży tylko kasie oszczędności, która wystawiwszy należycie książeczkę procentową, dekretem legitymacyjnym już opatrzoną, odsyła ją nadwrót sądowi wraz z książeczką wkładową, uwiadczeniwszy na tej ostatniej wydanie książeczki procentowej.

Książeczka może być wydana z depozytu tylko za poprzednim ściąganiem książeczki procentowej.

Sąd przeto odebrawszy od dotyczącej osoby książeczkę procentową, przesyła ją wraz z odnośną książeczką wkładową kasie oszczędności, która zatrzymuje książeczkę procentową, uwidacznia na książeczce wkładowej ściąganie książeczki procentowej i tak dewinkulowaną książeczkę wkładową zwraca sądowi celem wręczenia komu uależy, przyczem kasa wciąga do książeczki wkładowej podniesiony procent celem przywrócenia zgodności z księgą wkładek.

Tak zawinkulowana książeczka wkładowa pozostaje w depozycie sądowym, książeczkę zaś procentową otrzymuje osoba uprawniona do tego dekretem legitymacyjnym,

Kasa oszczędności nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności co do tożsamości osoby uprawnionej do podnoszenia procentu, ani też nie obowiązuje się sprawdzić, czy okaziciel książeczki procentowej jest tą samą osobą, na którą opiewa dekret legitymacyj-

ny. Każdego przeto okaziciela książeczki procentowej uważać będzie kasa oszczędności jako należycie uprawnionego do podnoszenia procentu za ubiegłe półrocze.

Amortyzacja książeczek procentowych nie ma miejsca. W razie zguby lub zniszczenia książeczki procentowej, posiadacz tejże powinien o tem donieść bezzwłocznie kasie oszczędności, podając przytem numer i bliższe znamiona książeczki procentowej, a to celem wstrzymania wypłaty procentu na podstawie tejże książeczki; zarazem ma się udać do właściwego c. k. sądu, od którego otrzymał legitymację, o wyjednanie nowej książeczki procentowej.

Na dotyczące żądanie sądu, wyda kasa oszczędności nową książeczkę procentową z nowym, odmiennym od poprzedniego numerem, przyczem zachowane być mają te same formalności, jak przy wydaniu pierwotnej książeczki procentowej.

Większa część kas oszczędności wprowadziła u siebie książeczki procentowe i w ten sposób uproszczyła wskazaną w §. 20 a) statutu wzorowego winkulację wkładek, włożonych dla osób pod opieką zostających.

Książeczki procentowe mają tę dobrą stronę, że uchylają potrzebę każdorazowego odnoszenia się do sądu nadopieczunkowego, z prośbą o wypłatę procentów, co bywa zawsze połączone z kosztami i stratą czasu.

Analogicznie mogłyby i powinnyby kasy oszczędności wprowadzić książeczki procentowe także i dla innych klientów kasy, — a mianowicie dla tych, którzy składają do kasy pewną znacznieszą kwotę mniej więcej jako stałą lokację, z zamiarem pobierania od niej co pół roku, czy co roku narosłych procentów.

Wprowadzenie tych książeczek procentowych byłoby znacznem udogodnieniem dla stron, a powyżej przytoczone zasady wydawania i używania tych książeczek, wymagałoby zmiany tylko o tyle, że książeczka wkładowa, do której kasa wydałaby książeczkę procentową, musiałaby być złożoną w depozycie kasy.

Dogodność dla strony leżałaby przede wszystkim w tem, że strona nie potrzebowałaby książeczki wkładowej przechowywać u siebie, i obawiać się, ozy o zgubę, czy o kradzież, czy też jakiegokolwiek inne nadużycie. Również wielką dogodność miałyby książeczki procentowe dla osób zamieszkałych po za siedzibą kasy oszczędności, jak i dla osób, zmuszonych do częstej zmiany miejsca pobytu, przesyłka bowiem książeczek procentowych do właściwej kasy celem wypłaty zapadłych procentów nie pociągałaby za sobą znaczniejszych kosztów pocztowych.

Wyjaśnienia z ksiąg wkładowych.

Zdarza się bardzo często, że do kas oszczędności wystosowywane bywają zapytania, czy na to lub owo nazwisko istnieją jakie wkładki, jaka jest ich wysokość itp. Na pytania tego rodzaju o ile one pochodzą od stron prywatnych kasy oszczędności z reguły nie powinny i faktycznie nie dają wyjaśnień, natomiast na pytania w tym kierunku, pochodzące od władz i sądów, kasy oszczędności zazwyczaj dawały wyjaśnienia. Tymczasem liczne były wypadki, które pouczyły, że z udzielaniem wyjaśnień nawet na żądanie władz i sądów, należy postępować z wielką ostrożnością, jeśli kasa nie ma narazić wkłada-

jącego na stratę lub nieprzyjemności a siebie na odpowiedzialność. Były wypadki, że skoro kasa oszczędności dała wyjaśnienie np. sądowi, że na takie a takie nazwisko znajdują się wkładki, że sąd następnie zarządził wstrzymanie wypłaty, że wciągał taką wkładkę do masy spadkowej, że ewentualnie przeprowadzał postępowanie amortyzacyjne a duplikat wręczał czy to opiekunowi, czy też składał do depozytu sądowego. Gdy się później okazało, że ta wkładka należy do innej osoby tego samego imienia i nazwiska i że ta osoba zgłosiwszy się wczas, wykazała dowodnie prawne posiadanie książeczki, musiał sąd zakaz wypłaty cofnąć ewentualnie zarządzić wydanie względnie wycofanie duplikatu i t. p. a to wszystko dlatego, że udzielone wyjaśnienie nie odnosiło się do wkładki tej osoby o którą w danym wypadku chodziło, — lecz zupełnie innej osoby, z daną sprawą nie mającej nic wspólnego.

Ostrożność zatem jest tem więcej wskazana, ile że każdemu wkładającemu wolno wnieść wkładkę na dowolne imię nazwisko, że przeto samo imię i nazwisko nie wskazuje na właściciela wkładki.

Już te względy byłyby wystarczające do uprawnienia kas odmówienia wyjaśnień co do takich wkładek, co do których nie podano szczegółów, umożliwiających skonstatowanie ponad wszelką wątpliwość identity wkładki o którą się w danym razie rozchodzi.

Lecz i z analogii ustaw obowiązujących nie mogą być kasy zniewolone do udzielenia takich wyjaśnień.

Ustawa o podatku osobisto dochodowym postanawia, że każdy jest obowiązany dostarczyć sumiennie potrzebnych wyjaśnień i wykazów, żądanych od niego przez władze podatkowe względnie komisycje podatkowe i złożyć na żądanie świadectwo lub jako rzeczoznawca wypowiedzieć swe zdanie.

Lecz tenże sam § 269 zwalnia od tego obowiązku udzielenia wyjaśnień, jeśli przez to naruszony został uznany przez państwo obowiązek świadka lub rzeczoznawcy do zachowania tajemnicy, lub jeśliby odpowiedź zdradziła tajemnicę sztuki lub przemysłu.

Jeśliby jednak, ze względu na dosłowne brzmienie tego przepisu, miał kto wątpliwości, czy w kasach oszczędności można mówić o strzeżeniu tajemnicy sztuki lub zawodu, o ile chodzi o wkładki i o wkładkujących, w takim razie art. 6. rozporządzenia wykonawczego z dnia 24. kwietnia 1897 l. 110 Dz. p. p. rozprasza te wątpliwości. Artykuł ten bowiem postanawia, że przez tajemnicę zawodu nie należy rozumieć tylko pewne w tajemnicy trzymane procedury techniczne, lecz także i okoliczności odnoszące się do klientów, co do których to okoliczności świadek (czy rzeczoznawca) nabrał wiadomości tylko skutkiem istniejącego stosunku zaufania między klientem a przedsiębiorcą, (pełnomocnictwo, kontrakt składu).

Ponieważ kasy oszczędności opłacają podatek zarobkowy, i uważane są jako prowadzące przedsiębiorstwo, przeto nie można powątpiewać, że ten art. 6. ma się odnosić także do kas oszczędności.

Również nie może podlegać wątpliwości, że między kasą oszczędności a wkładkującym istnieje stosunek zaufania, i kasa przyjmując wkładkę, bierze ją w depozyt zachowawczy.

Tak też pojmuje stosunek wkładkującego do kasy oszczędności regulatyw w roku 1844 jak nie mniej orzeczenia najwyższego sądu. Podobne zapatrywanie wypowiedziało i ministerstwo finansów. Oto bowiem administracja podatkowa w Tropolawie wystosowała do kasy oszczędności tamże wezwanie

o danie wyjaśnienia co do istnienia i wysokości wkładek, w przeciwnym bowiem razie wykonanie tego polecenia będzie wymuszone karami porządkowymi. Zażalenia wniesionego przeciw temu wezwaniu nie uwzględniła szlaska dyrekcyja skarbowa, ponieważ wedle jej mniemania w § 269 ustawy z dnia 25. października 1896 obowiązek dawania wyjaśnień jest ogólnie wypowiedziany, a ustawowo uznane powody odmówienia wyjaśnienia w tym wypadku nie mogą mieć zastosowania.

Przeciw temu orzeczeniu wniosła kasa oszczędności w Tropawie rekurs do ministerstwa finansów, które go uwzględniło i reskryptem z dnia 17. sierpnia 1898 orzekło, że kasa oszczędności nie jest obowiązana po myśli § 269. ust. 2. ustawy o podatkach osobistych dawać wyjaśnień co do istnienia i wysokości wkładek oszczędności.

W ten sposób żdaje się ponad wszelką wątpliwość jest rzeczą ustaloną, że o ile chodzi o pytania władz podatkowych i skarbowych kasy są zwolnione od obowiązku udzielania wyjaśnień co do wkładek lub wkładkujących.

Chodzi teraz jeszcze o to, jak mają kasy postępować z zapytaniami od sądów. W tym kierunku nowa procedura cywilna postanawia w § 321. ust. 5. że pomimo, że każdy obywatel państwa jest obowiązany, na postawione mu pytania prawdę odpowiedzieć, na wypadek zaś gdyby się wzbraniał złożyć zeznanie, może być do tego zniewolony karami pieniężnymi lub karą aresztu, może jednak świadek odmówić zeznania na pytanie, na które niemógłby odpowiedzieć bez naruszenia tajemnicy sztuki lub przemysłu.

A więc to postanowienie § 321 procedury cywilnej jest zupełnie równobrzmiące z § 269. ustawy o podatkach osobistych i w obec tego z całą stanowczością można twierdzić, że tajemnicą sztuki lub zawodu w odniesieniu do kas oszczędności należy rozumieć w tym sensie, że kasa oszczędności nie jest obowiązana dać wyjaśnienia co do szczegółów, o których wiadomość nabyła w wykonywaniu swego przedsiębiorstwa.

Co do pocztowej kasy oszczędności jest w tym względzie wyraźne postanowienie, a przeciw pocztowa kasa oszczędności jest tak samo kasą oszczędności — chyba tylko z tą różnicą, że ona ma więcej charakter zarobkowy niż wszystkie inne kasy, ona bowiem jest przedsiębiorstwem państwowem, pracuje na zysk dla państwa, czego o wszystkich innych kasach oszczędności powiedzieć nie można.

Toby były prawne podstawy, na zasadzie których kasy oszczędności nie mają obowiązku władzom administracyjnym lub sądowym dawać wyjaśnień odnoszących się do wkładek i wkładkujących.

Z tych tedy powodów wyjaśnień co do wkładek i wkładkujących może kasa oszczędności udzielić tylko tym interesentom, którzy się jako tacy wylegitymują albo którzy się wykażą, że działają w porozumieniu i z polecenia interesentów do żądania wyjaśnień uprawnionych. Najprostszą legitymacją jest przedłożenie lub nadesłanie książeczki o ile zaś sądy żądają wyjaśnień należy od nich wymagać poświadczenia, że książeczka znajduje się czy to w depozycie sądu, czy też w posiadaniu tej osoby, w której interesie i na której prośbę, żądanie wyjaśnienia wystosowane było. Na pytania jednak, wystosowane bardzo nawet często obiegowo — do wszystkich lub do kilku kas oszczędności, — czy na to lub na owo nazwisko istnieją jakie wkładki — kasy oszczędności powinny odmówić odpowiedzi, jeśli się nie chcą narazić na odpowiedzialność i nieprzyjemności i jeśli uznają, że jest ich obowiązkiem salwowanie

interesów swoich klientów, którzy z zaufaniem swe wkładki im powierzają.

Jedynie sądom karnym należy udzielić wszelkich wyjaśnień i wymaga tego bowiem wzgląd na konieczność ułatwienia wymiaru sprawiedliwości, i jest to zresztą ustawą wyraźnie nakazane.

W wypadkach, w których udzielenie wyjaśnienia nie może za sobą pociągnąć żadnych następstw czy to dla kasy czy dla właściciela wkładki szkodliwych, — trudności robić nie należy. Jeśli zatem strona prywatna czy władza zapytuje jaki jest stan dokładnie oznaczonej wkładki po dopisaniu narosłych procentów, jaki był lub jaki będzie stan w pewnym oznaczonym czasie, — wyjaśnienia na takie pytania będą tylko ułatwieniem stronie uzyskania wiadomości, którą przez obliczenie strona sama uzyskać może.

Zdarzyć się jednakowoż mogą wypadki w których kasa oszczędności widzi się sama zniewoloną do udzielenia pewnych wyjaśnień, pomimo że zgłaszająca się o wyjaśnienie strona nie ma ani książeczki ani nie zna jej numeru a często nawet i kwoty. Tyczy się to zazwyczaj książeczek zgubionych lub w inny sposób zatraconych. W tych wypadkach należy przedewszystkiem wy badać stronę jak najskrupulatniej co do wszystkich szczegółów odnoszących się do zaginionej książeczki, wypytać kiedy, w jakim czasie, w jakiej wysokości pierwszą wkładkę wniosła, jakie i kiedy czyniła dokładki, czy, kiedy i jakie kwoty podejmowała itd. itd. a gdy po tego rodzaju przesłuchaniu i skonstatowaniu zgodności dat zapodanych z datami w księgach kasy zapisanymi, uda się stwierdzić identyczność wkładki, w takim razie można stronie podać resztę szczegółów, potrzebnych jej do wdrożenia postępowania amortyzacyjnego.

Lecz i tu ostrożność, jak największa jest wskazaną, nie tyle wprawdzie ze względu na odpowiedzialność kasy, ta bowiem w obec postępowania edyktalnego, wdrożonego przez sąd, jest wolną od wszelkiej odpowiedzialności, ile ze względu na interes stron wkładkujących, które nie czytując zazwyczaj edyktów o wdrożeniu postępowania amortyzacyjnego mogą być narażone na stratę.

Miara oszczędności.

O oszczędności lub rozrzutności narodu nie można sądzić po jego sposobie życia w domu. Tu wchodzi w grę bardzo liczne czynniki, które wpływają na stopę życia obywateli, a nie uwzględnianie owych czynników, usuwających się nieraz z pod obserwacji cudzoziemca, mylnymi studia nad narodowym zmysłem oszczędności. Studya opierane na spostrzeżeniach czynionych nad bardzo dziś licznym zastępem osób podróżujących po obcych krajach, dają rezultaty wogóle trafne. Tu można doskonale obserwować rozrzutność, wynikającą z próżności i fanfaronady, a będącą nieomylną wskazówką braku zmysłu oszczędności. Na podstawie tych studyów orzeczono, że najbardziej rozrzutni są Rosyanie, Rumuni, Węgrzy i obywatele Stanów Zjednoczonych, największą zaś oszczędnością przy zamiatowaniu wygód odznaczają się Anglicy i Francuzi, a Niemcy są poprostu skąpi.

Te wyniki postanowiono sprawdzić w Stanach Zjednoczonych inną metodą, mianowicie przez lat kilka rachowano, ile oszczędności wysyłają do „starej ojczyzny“ emigranci, przybywający z Europy na

zarobki. Rezultaty tych poszukiwań ogłoszono teraz w miesięczniku *North American Review*. Okazuje się tedy, że wszyscy razem przybysze z Europy wysyłają swym rodzinom lub krewnym w kraju, okrągo licząc, miliard koron rocznie. Sami Włosi posyłają tyle, że za te pieniądze możnaby przez cały rok utrzymać 150.000 rodzin, liczących po sześć osób. Największa suma pieniędzy odchodzi ze Stanów Zjednoczonych właśnie do Włoch, jednakże pod względem zmysłu oszczędności Włosi zajmują dopiero trzecie miejsce pomiędzy imigrantami z Europy. Na czele stoją Grecy; każdy nich wysłał rocznie do domu 200 koron, przy czem stale myśli o powrocie do „starej ojczyzny” i rzeczywiście wraca do niej, skoro tylko rodzina mu doniesie, że już nabyła kawał ziemi. Podawszy tę wiadomość, amerykańska ankieta dodaje następującą uwagę: „We wszystkich czasach Grecy się odznaczali umiarkowaniem życiem. W świetnych Atenach, w epoce ich potęgi, nie bywało tam uczt i igrzysk, jakimi słynie starożytna Roma. W Sparcie panowała jeszcze większa prostota. Oszczędność uchroniła Greków od zagłady”.

Drugie po Grekach miejsce zajmują Żydzi, posyłający rodzinom, średnio biorąc, po 160 koron rocznie, ale Żydzi są zwolennikami okrągłych cyfr, ciągle więc odkładają swój powrót do starego kraju, aż w końcu wzywają do siebie rodzinę i pozostają w Stanach na stałe. Średnia kwota, którą każdy Włoch posyła swej rodzinie, wynosi w ciągu roku 120 koron. Ludy południowo-austriackie, nasiąknięte cywilizacją rzymską, posyłają rodzinom prawie tyleż, co Włosi — średnio 112 koron. Polacy posyłają 60, Rosjanie i Skandynawczycy 58 koron; to są ludy — dodaje ankieta — najbardziej tęskniące do „starego kraju”, ale upodobanie w alkoholu zatrzymuje tych wychodźców na obczyźnie nieraz do śmierci. Jest przytem charakterystyczne, że Grecy i Włosi nie zmniejszają z latami swych przesyłek pieniężnych rodzinom, natomiast wszystkie narody północne, zwłaszcza zaś słowiańskie widocznie dość prędko stygną w swych uczuciach, bo posyłają z każdym rokiem mniej. Każdy wychodźca z Anglii posyła średnio biorąc 28, a każdy z Niemiec tylko 16 kor., ale to dlatego, że Anglicy i Niemcy wcale nie myślą wracać do starego kraju. Przeciwnie, ledwie wyładują, natychmiast tak urządzają swe interesa, aby mogli na zawsze pozostać w Stanach Zjednoczonych. To są narody, których ojczyzna tam, gdzie im dobrze.

Uwolnienie od należytości i podatków fundacyj jubileuszowych.

W numerze grudniowym naszego pisma podaliśmy wiadomość o rządowym projekcie ustawy w sprawie uwolnienia fundacyj, powstałych lub do końca roku 1908 powstać mających z okazji jubileuszu 60. letniego panowania cesarza od należytości bezpośrednich i stemplowych. zwłaszcza, jeśli te fundacje mają na celu użyteczność publiczną lub poprawę gospodarczego i społecznego położenia robotników i mniej zamożnych klas ludności. W projekcie tym atoli nie było wcale wzmianki o uwolnieniu tych fundacji od podatków.

W komisji budżetowej projekt ten ustawy o tyle został zmieniony, że komisja proponuje nie tylko zwolnienie od należytości bezpośrednich i stemplowych ale ponadto ułatwienia podatkowe, ponadto rozszerza uprawnienie do zwolnienia nie tylko fundacyj mających na celu poprawę gospodarczego i społecznego

położenia robotników i mniej zamożnych klas ludności, ale także fundacyj i darów na stworzenie lub upoosażenie funduszów, przeznaczonych na zabezpieczenie urzędników stojących w służbie prywatnej i niektórych w służbie publicznej po myśli ustawy z dnia 16 grudnia 1896. Dz. pp. Nr. 1. r. 1907. Artykuł III projektowanej przez komisję budżetową ustawy wyraźnie postanawia, że o ile tego rodzaju fundacje i dary wydzielone zostaną przez zakłady obowiązane do publicznego składania rachunków ze starych po myśli § 98. ustawy o podatkach osobisto dochodowych nieopodatkowanych rezerw, późniejsze dodatkowe opodatkowanie tych rezerw i funduszów nie może nastąpić.

Pupilarne bezpieczeństwo książeczek kasy oszczędności w parlamentarnej komisji sprawiedliwości.

Wedle depeszy telegraficznej biura korespondencyjnego pomieszczonej przed kilku dniami w dziennikach, komisja sprawiedliwości załatwiła na posiedzeniu dnia 5 maja r. b. projekt ustawy w sprawach umieszczania pieniędzy sierocińskich i małoletnich w kasach oszczędności i pocztowym urzędzie kas oszczędności z tą zmianą, że oznaczoną w przedłożeniu rządowym najwyższą kwotę 2000 koron, jaka może być deponowaną w kasach oszczędności uchwalono na wniosek referenta podwyższyć do 3000 kor. Reprezentanci ministerstwa sprawiedliwości i skarbu stanowczo sprzeciwili się podwyższeniu tej kwoty z względu na organizację kas oszczędności.

Tyle doniósł telegram biura korespondencyjnego wywołując w sferach stojących blisko kas oszczędności i obznajomionych dokładnie z ich pożyteczną działalnością, bardzo przykre uczucie. Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że ze względu na pocztową kasę oszczędności rząd niezbyt przychylnym okiem patrzy na rozwój kas oszczędności założonych wedle zasad regulatywu z r. 1844.

Lecz co innego brak przychylności a co innego wprost nieprzyjazne wystąpienie. Już w Nrze 9 i 10. naszego pisma omawiając projekt rządowy ustawy o lokowaniu pieniędzy osób małoletnich i pod opieką zostających w kasach oszczędności i w pocztowej kasie oszczędności, wykazaliśmy na czyją korzyść ta ustawa ma być wydana i wykazaliśmy, że ostrze jej zwraca się przeciw powiatowym i gminnym kasom oszczędności.

Stanowisko zaś, jakie wobec kas oszczędności zajął rząd w enuncyacji przedstawicieli ministerstwa sprawiedliwości i ministerstwa skarbu jest chyba całkiem niedwuznaczne i każdego przekonuje, że każda, jakakolwiek reforma na tem polu, wyjdzie tylko na niekorzyść kas oszczędności.

I jedna tylko rzecz musi zastanowić, a mianowicie ta, że reprezentanci dwóch ministerstw, wyrażają się ujemnie o sześciuset instytucjach, stojących pod nadzorem ministerstwa spraw wewnętrznych, o instytucjach o których z najwyższego miejsca wyrażono się, że są to instytucje: „welche sich als ein gemeinnütziges Institut bewährt haben” — i że reprezentant tego trzeciego ministerstwa nie zaprotestował przeciw takiemu gołostownemu twierdzeniu wypowiedzianemu bez dowodów i należytego poparcia.

Reprezentantom ministerstwa sprawiedliwości i skarbu nie odpowiada organizacja kas oszczędności — a przecież ta organizacja polega na akcie ustawodawczym, jakim jest regulatyw i na statutach

układanych wedle statutu wzorowego przez rząd i przez ministerstwo spraw wewnętrznych zaleconego.

Przeciw tego rodzaju enuncyacyom należy jak najenergiczniej zaprotestować, jest to bowiem działanie wprost na szkodę kas oszczędności z bezpośrednim zamiarem podkopania zaufania publiczności do tych instytucyj, które w przeciągu swego niemal wiekowego istnienia — w Austrii przynajmniej — nikogo z wkładających o najmniejszą stratę nie przyprawiły,

Tu już nie chodzi nawet o to czy ta granica 500 złr, mon. konw. która była przez przeszło 50 laty ustanowiona jako maximum zostanie rozszerzona o nędznych 950 czy też 1950 koron, lecz chodzi o to, żeby ze strony reprezentantów rządu nie padały enuncyacje, rzucające cień na dobrą sławę instytucyj, które w ciągu całego swego istnienia wiele dobrego zdziałały i które skarbowi państwa wszystkie podatki i należności wymierzane z całą bezwzględnością niejednokrotnie ponad swą możność, bez szemrania uiszczają.

Notatki.

Powiatowa kasa oszczędności w Brzesku, która rozpoczęła swe czynności w dniu 1 października 1906 ogłosiła swe pierwsze zamknięcie rachunków, wykazujące kapitał wkładkowy na 478 książeczkach K. 898.522.66, który ulokowany jest w pożyczkach hipotecznych K. 473.755 w pożyczkach komunalnych K. 21.018 w eskoncie weksli K. 381.296.18 Czysty zysk wynosi K. 7.443.29. Jak na pierwszy rok istnienia kasy — ma ona bardzo poważną cyfrę wkładek oszczędności — pomimo że jak to Dyrekcyja w swem sprawozdaniu zaznacza — liczne i bardzo pomyślnie w powiecie brzeskim rozwijające się kasy raiffeisenowskie, wchłaniają wiele włościańskich oszczędności, z drugiej zaś strony kupno przez włościan ziemi w skutek parcelacyi większych posiadłości absorbuje również wiele gotówki.

Kasa oszczędności miasta Dąbrowy. Drugi rok istnienia kasy zaznacza się dalszym jej prawidłowym rozwojem. Kasa ta, otwarta w dniu 1. lutego 1906 — a więc istniejąca niespełna dwa lata wykazuje we wkładkach K. 664.045.25 na 561 książeczkach. Ponieważ z końcem roku 1905 stan kapitału wkładkowego wynosił K. 373.295.65 przeto kapitał wkładkowy wzrósł o poważną cyfrę K. 290.749.62 w czem są skapitalizowane odsetki K. 20.768.78 tak, że czysty kapitał wkładkowy wzrósł o sumę K. 269.980.84. Przeciętna wysokość wkładki na jednej książeczce wynosi K. 1.183.68. Stan pożyczek hipotecznych wynosi K. 520.948.73 portfel wekslowy zaś K. 213.570. — z czego atoli K. 97.526. — było w rekoncie. Ze szczegółowych zestawień podanych w sprawozdaniu Dyrekcyi a nader interesujących i dających wyobrażenie o kierunku działalności kasy przytaczamy niektóre daty. I tak np. co do wysokości wkładek widzimy, że na 561 książeczek w obiegu było 286 na kwoty poniżej K. 200. — a 185 poniżej K. 1000. — 60 poniżej K. 2000. — siedm zaś książeczek było na kwoty powyżej K. 20.000. — na łączną sumę K. 157.827.24. W pożyczkach hipotecznych figuruje kwota K. 135.032.86 rozdzielona na 92 pożyczek od K. 2.000. — K. 3.000. — następnie zaś kwota K. 92.958.41 rozdzielona na 122 pożyczek od K. 1.000. — 2.000. —. Pożyczek hipotecznych na kwoty wyższe ponad 4.000. — do 5.000. —

jest ośm — a tylko jedna pożyczka przekracza sumę K. 15.000. —.

Fundusz rezerwowy kasy wynosił K. 3.020.34 czysty zysk za rok 1907 kwotę K. 6.349.40.

Dokładne, jasne i przejrzyste zestawienie sprawozdania i poszczególnych rachunków daje dobre świadectwo o manipulacyi i administracyi kasy, która w drugim roku istnienia wykazuje tak pomyślny rozwój.

Powiatowa Kasa oszczędności w Krakowie.

Dwudziesty szóste zamknięcie rachunków tejże Kasy wykazuje wprawdzie pewne nieznaczne zmniejszenie się kapitału wkładkowego w porównaniu ze stanem z końcem roku 1906 lecz drobne to zmniejszenie się przypisać należy ogólnemu brakowi gotówki, który zwłaszcza w drugiej połowie roku ubiegłego wystąpił i spowodował ubytek wkładek większych. Ubytek tych znacznych wkładek wyrównał po części przybytek nowych mniejszych wkładek a ogólna ilość książeczek będących w obiegu zwiększyła się o 1861 tak że z końcem grudnia 1907 było w obiegu 20.205 książeczek na kwotę K. 22.201.199.11. Prócz kapitału wkładkowego miała Kasa w obrocie z końcem grudnia K 678.594.82 z weksli w rekoncie. Stan głównych działów lokacyi przedstawia się następująco: Pożyczki hipoteczne K 16,438.480.44 czyli 74.04% kapitału wkładkowego; w wekslach kor. 3,907.839.42 czyli 17.6% kapitału wkładkowego. Zapas papierów wartościowych funduszu obrotowego wynosił nom. K 2,629.800 — Kursowo zaś kor. 2,476.085.20. Zysk za rok 1907 wykazała Kasa kor. 130.623.14. Strata na różnicy kursu efektów wynosiła K 93.679.80 pokrytą została do wysokości K 90.444.01 ze specjalnego funduszu rezerwowego B. reszta zaś K 3.225.79 pokrytą została z ogólnego rachunku strat i zysków.

Fundusze rezerwowe tj. własny majątek Kasy wynosił z końcem roku 1907 poważną cyfrę kor. 897.100.79 a wzrosł jeszcze o kwotę K 60.103.14 wydzieloną przez Wydział Kasy z czystego zysku za rok 1907. Fundusz emerytalny wynosi K 130.623.14 zasilony będzie kwotą K 30.000 — z zysków za rok 1907.

Powiatowa Kasa oszczędności w Bohorodczanach. Kasa niezbyt wielka a jednak ruchliwa i wykazująca stały rozwój. Założona w roku 1898 w pierwszym zamknięciu swem wykazała stan kapitału wkładkowego kor. 33.861.36 w drugim kor. 53.831.32 a z końcem roku 1907 wykazuje już kapitał kor. 534.806.12 na 690 książeczkach wkładkowych, a więc o 40 książeczek i o kor. 42.917.43 więcej niż z końcem roku 1906. Kapitał wkładkowy ulokowany był głównie w pożyczkach hipotecznych i wekslach. Pierwsze wynosiły kor. 304.187.39 t. j. 56.8% kapitału wkładkowego, drugie zaś kor. 200.319 = czyli 37.5% kapitału wkładkowego. Na tak znaczny portfel wekslowy zawierający 1.636 sztuk były wszystkie zaledwie trzy weksle zaskarżone na sumę K 645.

Fundusz rezerwowy wynosił kor. 16.323.37 — Kasa zamknęła rok czystym zyskiem kor. 5.878.44 z którego spłaciła Wydziałowi powiatowemu kor. 1.000 = na rachunek kosztem założenia i pokrytą kor. 1.470 = stratę kursową od efektów funduszu obrotowego.

Galiczyjska kasa oszczędności zniżyła z dniem 11. maja stopę procentową od weksli prywatnych na 6% od weksli Towarzystw należących do Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych a w kasie akredytowanych na 5½% od pożyczek spółek Raiffeisenowskich na 5% od lombardu do kwoty K 1000. — 6% do kwoty K 5000 na 5½% nad K 5000 na 5¼%.

Przypomnienie: W miesiącu czerwcu płatne są kupony od:

- $\frac{1}{6}$ 3 proc. losów aukstr. zakładu kredyt. ziemskiego (Boden-Credit Anstalt) Emisja I. (K 2·94)
- " 4 proc. losów węgierskiego Banku hipotecznego (K 4—)
- " 4 proc. losów bawarskiej pożyczki premiowej z roku 1866 (Marek 12—)
- " 4 proc. węgierskiej renty koronowej. (K 200 K 20— K 10— K 4— K 2—)
- " 4 proc. węgierskiej renty koronowej z r. 1902 (K 200— K 100— K 40—)
- $\frac{30}{6}$ 4 proc. galic. obligacyj propinacyjnych (K 400— K 200— K 40—)
- " 5 proc. listów zastawnych bukowińskiego zakładu kredytowego ziemskiego (K 50— K 25— K 5—)
- " 4 proc. listów zastawnych bukowińskiego zakładu kredytowego ziemskiego (K 40— K 20— K 4—)
- $\frac{1}{6}$ 3 pół proc. listów zastawnych czeskiego Banku hipotecznego (K 350— K 175— K 25— K 17·50 K 3·50)
- $\frac{30}{6}$ 4 proc. listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego 41 let (K 400 K 200—)

- " 4 proc. listów zast. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego 56 let. K 398— K 199— K 39·80—)
- " 4 proc. listów zast. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego dawnych (K 398— K 199— K 39·80— K 19·90 K 3·98)
- " 4 i pół proc. listów zastawnych galic. Banku krajowego (K 225— K 45— K 22·50 K 4·50 K 2·25)
- " 4 proc. listów zast. galic. Banku krajowego koronowych (K 200— K 100— K 20— K 4— K 2—)
- $\frac{1}{6}$ 5 proc. oblig. pierwszeństwa austriacko północno zachodniej kolei lit. C. (Marek 14·96 i pół)
- $\frac{30}{6}$ 4 proc. oblig. pierwszeństwa czeskiej kolei północnej (Marek 60— M 30— M 7—)
- $\frac{1}{6}$ 4 proc. oblig. pierwszeństwa kolei cesarza, Ferdynanda z r. 1888 (K 200— K 40— K 8—)

Poszukiwane są znaczniejsze kwoty jako lokacje na $4\frac{1}{2}\%$ -we i na 5% -we książeczki wkladkowe związkowych kas oszczędności.

Zgłoszenia przyjmuje Związek galicyjskich kas oszczędności.

Ruch wkładek w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc kwiecień 1908.

	o/o	Stan kapitału wkladkowego z dniem 31. marca 1908		W ciągu miesiąca kwietnia 1908								Różnica		Stan kapitału wkladkowego z dniem 30. kwietnia 1908	
		K.	h.	wynosiły wkładki				zwrócono				K.	h.	K.	h.
				stron	K.	h.	Stron	K.	h.						
Bochnia m.	5 ⁰ / ₀	3,214.024	71	226	66.587	44	198	62.119	63	+	4.467	81	3,218.492	52	
Bochnia p.	4 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bohorodczany p.	5 ⁰ / ₀	529.075	01	80	42.068	99	74	42.068	77	+	42.457	32	571.532	23	
Brzesko p.	4—4 ¹ / ₂	979.138	32	95	56.407	42	62	56.407	85	—	20.387	43	958.750	89	
Brzezany p.	5	1,250.218	08	94	49.458	59	130	49.458	32	+	14.200	27	1,264.418	35	
Buczacz p.	5 4 ¹ / ₂ 3	1,865.205	—	74	75.968	44	108	75.968	88	—	38.843	44	1,826.361	56	
Dąbrowa m.	4 ¹ / ₂ —5	744.457	41	88	83.545	17	61	83.545	39	+	7.758	22	736.699	18	
Dobromil m.	4 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Dolina p.	4 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Drohobycz m.	4 ⁰ / ₀	3,021.240	33	128	96.807	67	149	108.239	68	—	11.431	99	3,019.808	34	
Gorlice p.	4 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Horodenka p.	4 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jarosław m.	4 ¹ / ₂	2,270.055	54	156	77.835	39	199	62.084	05	—	15.730	94	2,285.805	88	
Kałuż p.	4 ⁰ / ₀	288.239	58	93	37.880	40	47	16.147	19	+	21.738	21	309.972	79	
Kałuż p.	4 ¹ / ₂	540.447	03	—	—	—	21	7.965	38	+	7.965	38	532.481	65	
Kołomyja p.	4	4,893.275	26	439	255.757	56	580	259.321	27	—	3.564	71	4,889.710	55	
Kraków m.	4	36,924.868	98	2420	869.953	39	2747	1,029.207	32	—	169.253	93	36,755.615	05	
Kraków p.	4	2,844.016	18	1683	1,010.411	48	1572	818.011	62	+	192.399	86	23,036.416	04	
Krosno m.	4 ¹ / ₂	1:779.498	83	117	64.873	74	82	52.534	82	+	12.338	92	1,791.837	75	
Lwów gal.	4	82,459.524	42	7965	3,162.075	96	10,051	3,015.507	58	—	146.518	38	82,606.092	50	
Mielec p.	5 ⁰ / ₀	657.333	43	70	17.166	89	20	15.932	46	+	1.234	43	358.567	86	
Myślenice p.	4 ¹ / ₂	1,703.873	99	—	82.102	60	—	60.446	41	—	1.746	19	1,705.620	18	
Nowy Sącz m.	4 ¹ / ₂ 5 ⁰ / ₀	4,343.733	13	331	117.108	37	327	149.846	42	—	32.738	05	4,311.000	08	
Nowy Targ p.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Podgórze m.	4 ³ / ₄	3,253.537	65	335	156.256	77	307	121.422	56	+	33.834	21	3,287.371	86	
Przemysl m.	4	7,469.885	85	408	250.088	54	513	204.892	42	+	41.196	12	7,515.081	97	
Rzeszów m.	4	3,757.632	27	189	143.308	21	235	220.744	73	—	76.936	52	3,826.966	22	
Sambor p.	4 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sambor m.	5 ⁰ / ₀	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sanok m.	4 ¹ / ₂	2,477.776	01	193	188.916	15	170	145.678	52	+	43.237	63	2,521.013	64	
Sniatyn m.	5 ¹ / ₂	150.960	36	61	11.521	45	25	3.567	78	—	7.953	67	258.914	03	
Sniatyn p.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sokal m.	4 ¹ / ₂	1,333.621	29	102	63.322	06	93	23.868	31	+	39.452	75	1,373.074	04	
Stryj m.	5	2,831.831	62	296	205.545	63	247	125.397	14	+	80.148	49	2,911.980	11	
Tarnobrzeg p.	4 ¹ / ₂ 5 ⁰ / ₀	1,864.117	61	113	65.741	57	52	66.367	82	—	626	25	1,363.491	36	
Tarnopol m.	4 ³ / ₄	6,765.430	78	864	440.341	26	969	377.866	77	+	62.474	49	6,827.905	27	
Trembowla p.	4 ¹ / ₂	1,075.072	62	144	87.801	03	111	133.296	92	—	45.495	89	1,029.576	73	
Wadowice p.	4	4,980.749	27	295	139.218	89	371	292.341	14	—	153.122	25	4,837.627	02	
Wieliczka p.	4 ¹ / ₄ 5 ⁰ / ₀	4,038.962	87	193	146.480	13	224	179.734	41	—	33.254	28	4,005.708	59	
Zaleszczyki p.	4—4 ¹ / ₂ —5	826.457	98	71	36.907	92	52	36.749	49	+	158	43	826.616	41	

ad 1). W tem procenta dopisane 146.270.47.

JAN BROMILSKI

we Lwowie ul. Karola Ludwika (Grand Hotel)

Skład papierów, przyborów do pisania rysowania
poleca wyrobu krajowego

Księgi buchalteryczne, najrozmaitsze z tekstem polskim, księgi kopjowe etc.

Wykonuje księgi i druki dla kas oszczędności podług podanych wzorów, papiery listowe i koperty z nagłówkami, stampile, numeratory, pieczętki papierowe, gumowe i t. p.

Ceny niższe! Stałym odbiorcom opust!

Długoletni dostawca Gal. Kasy Oszczędności i innych Instytucyi.

DOM BANKOWY

Kantor wymiany

SOKAL & LILIJEN

kupuje i sprzedaje wszelkie **papiery wartościowe i waluty zagraniczne** po możliwie najskrupulatniejszych kursach, nskuteczna pod takimi samymi warunkami wszelkie **zlecenia giełdowe** zarówno na giełdzie wiedeńskiej jak i na giełdach zagranicznych, **wypłaca wszelkie kupony** możliwie bez potrącenia jakiegokolwiek prowizyi inkasowej.

Nakładem Związku gal. kas oszczędności
wysła

INSTRUKCYA MANIPULACYJNA

dla

KAS OSZCZĘDNOŚCI

Cena za egzemplarz 18 koron.

== Do nabycia w Biurze Związku. ==

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu

WE LWOWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł.
i od 3 do 4 popoł.

książeczki wkładkowe

z 4% oprocentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k.
jednego dnia i na jedną książeczkę
bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizyi, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

LWÓW

Kapitał akcyjny:
K. 80,000,000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027,428.13.

we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 13.

Telefon nr. 57. Dyrekcya
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny
Wiedeń

FILIE: Aussig n/Z.
Berno, Budapeszt,
Czerńlowce, Grac,
Prościejów, W Neustadt i St. Pölten.
12 kantorów wymi-
niany i kas depozy-
tów. we Wiedniu.

Złatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcye w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 4% książeczki wkładkowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszów. Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczki w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagranicznych. **Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy** na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Rewiduje bezpłatnie numera losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgałęzionymi stosunkami w całym świecie kupieckim.